

SEKAHEDELMÄ

2/2023

HELSINGIN ELINTARVIKETYÖNTEKIJÄT RY, OSASTO 10

SEKAHEDELMÄ

SYKSY 2023

Sisältö

Johtokunta ja sisältö	2
Pääkirjoitus	3
Puheenjohtajalta	4
Painava syy	6
Orpon ja Purran heikennyslista	9
Jäsenhankintaa	10

Seuraava Sekahedelmä ilmestyy keväällä 2024.

Aineistot päätoimittajalle **28.2.2024 mennessä** sähköpostilla osoitteeseen: minttu.sillanpaa@selry.fi

Sekahedelmä:
Päätoimittaja
Minttu Sillanpää
Minttu.Sillanpaa@selry.fi

Kannen kuva:
Minttu Sillanpää

Taitto: Anitta Kainulainen

Painopaikka:
Kirjapaino Uusimaa, Porvoo

Helsingin Elintarviketyöntekijät ry
AO 10

Siltasaarenkatu 4, 5. krs.
00530 Helsinki

www.selry.fi/10

Johtokunta 2023

Puheenjohtaja:

Jukka Nissinen, Koff
jukka.nissinen@sff.fi

Varapuheenjohtaja:

Juha Sulisalo, Paulig

Sihteeri, nuorisovastaava:

Jenna Markkanen, Meira

Varasihteerit:

Häyrinen Aapo, Meira
Petjoi Janne, Meira

Johtokunnan muut jäsenet:

Heiskanen Jari, Salico
Häyrinen Aapo, Meira
Högel Eija, Paulig
Mutka Markku, Avena
Nissinen Jaska, Koff
Petjoi Janne, Meira
Siro Jari, Halva
Suominen Kari, Koff
Tervonen Antti, Koff

Taloudenhoitaja:

Milena Laitinen
milena.laitinen@selry.fi

Sekahedelmän päätoimittaja:

minttu.sillanpaa@selry.fi

Johtokunta kokousta joka kuukauden ensimmäinen keskiviikko kesäkuukausia lukuun ottamatta.

Jaokset:

Talousjaos:

Jukka Nissinen, Juha Sulisalo ja
Milena Laitinen

Tiedotusjaos:

Jukka Nissinen, Jenna Markkanen ja
Minttu Sillanpää

Opintovastaava: Antti Tervonen

Urheilujaos:

Jaska Nissinen (kesälajivastaava) ja
Jari Siro (talvilajivastaava)

PÄÄKIRJOITUS

Nyt jos koskaan tarvitaan liittoa!

Orpon hallitusohjelmaan kirjatut tavoitteet työehtojen heikennyksistä ja työntekijöiden oikeuksien romuttamisesta ovat kammottavia. Olemme tottuneet siihen, että asioista neuvotellaan ja nyt on rytinällä siirrytty sopimisesta silkkään saneluun. On tietysti sanomattakin selvää, että nämä heikennykset eivät meille käy! Ammattiliittojen jäsenet ovat valmiita toimimaan, jotta heikennykset saadaan estettyä.

Nyt jos koskaan kannattaa kuulua ammattiliittoon!

On Orpon hallitusta jostain kehuttavakin. Kehuja hallitus ansaitsee siitä, että nyt ammattiliiton jäsenhankinta on helpompaa kuin aikoihin. Orpon hallitus tekee omilla esityksillään ammattiliitton roolin ja merkityksen näkyväksi, kiitos siitä! Minulla onkin pyyntö teille kaikille: ota ammattiliitto puheeksi työpaikallasi ja kysy työkaverilta, joko hän on jäsen ja jos ei vielä ole, kerro, että nyt jos koskaan kannattaa liiton jäseneksi liittyä.

Katse tulevaan

Ja kun me tästä kriisistä selviämme, olisiko syytä alkaa maalaila isoa kuvaa siitä, millaista työelämää me haluamme. Meidän pitää uskaltaa haaveilla ja sanoa ääneen myös semmoisia tavoitteita, jotka tuntuvat mahdottomilta ja joille työnantajapuoli ehkä jopa pilkallisesti nauraa. Niin ne nauroivat silloinkin, kun me vaadimme 8 tunnin työpäivää.

SEL:n jäsenhankintaviikkoja vietetään työpäiväkoilla 1.-30.11. Lue lisää liiton verkkosivuilta osoitteesta www.selry.fi/jasenhankintaviikot/

Minttu Sillanpää
päätoimittaja

PUHEEN- JOHTAJALTA

Ole varovainen sen kanssa mitä haluat

..sä voit saada sen. Tuo on yksi jo edesmenneen Viljo-enon mieleeni istuttamista opeista.

Elintarviketeollisuusliitto ETL halusi Suomeen lainsäädäntöä modernisoivan hallituksen. Patruunaslangissa modernisointi tarkoittaa paluuta aikaan, jolloin me maan hiljaiset tiesimme paikkamme. ETL:n ja koko muun työnantajakentän mittavat panostukset johtivat nykyisen hallituksen muodostumiseen. Patruunat saivat mitä halusivat.

Ja vähän enemmän, nimittäin hallituksen inhimillisyysevajeeseen pettyneen ay-liikkeen.

Kohtuullisesti mitoitettut hegemoniaväännöt kuuluvat työmarkkinapelin henkeen. Ottelun jälkeen molempien osapuolten on pystyttävä jatkamaan selkä suorana.

Oletko esimerkiksi ikinä pohtinut, miksei SEL ajoita TES-neuvotteluita alkamaan juuri sesongin kynnyksellä, vaan aina matalimman matalasesongin alla. Aivan. Koska väärällä hetkellä olimme liian vahvoilla ja iskumme jättäisivät liikaa raatoja perään. Selkävoittoja tai nöyryytyksiä ei saa hakea. Tietenkään. Suomen vahvuus ja menestys ovat aina pohjautuneet yhteisöllisyydelle, kohtuullisuudelle ja toisistamme huolehtimiselle. Nyt valtansa huumaama oikeistohallitus vie hommat överiksi.

Kun ei auta isi tai äiti, ei poliisi, kirkko tai kaupunki, niin silloin kaiken hyvän ja kauniin ikuisena puolustajana toimivan ay-liikkeen on otettava roolia. Aika suuresti kirjoitettu, mutta me olemme paitsi palkansaajien, niin myös työttömien, vammaisten, omaishoitajien ja - you name it - kaikkien heikommassa asemassa olevien viimeinen puolustaja.

Kun kaikki muu pettää, meillä on toisemme.

Yksi karuimmista hallituksen pohjattoman pahuuden ilmentymisistä liittyy nimenomaan sydämettämiin arvovalintoihin. Haittahoito ei suinkaan aio ehjätä valtion taloutta suitsimalla aggressiivisen verosuunnittelun porsaanreikiä vaan ohjaamalla 74-vuotias omaishoitaja hakeutumaan oikeisiin töihin. Tai leikkaamalla "luxus" pois vammaisen elämästä, että joku kunnan kansalainen saa 4 senttiä edullisempaa tiisseliä tankkiin.

Se, että saavatko ay-liikkeen toimet hallituksen lieventämään karmeimpia toimiaan jää nähtäväksi. Kuitenkaan näissä oloissa emme vaan voi jäädä toimettomina seurailemaan sivusta, kuinka maailman onnellisimman kansakunnan perustuksia moukaroidaan murskaksi.

Tulemme lähiviikkoina käynnistämään ketjun hallituksen vastaisia toimia. Toimet tulevat osaltaan osumaan myös hallituksen pääsponsoreihin.

Voi kyynele.

Pitää olla tarkkana mitä haluaa..

Kympin PJ

Jukka Nissinen

Helsingin Elintarviketyöntekijät 010, ammattiosasto Kymppi

Yksi Suomen Elintarviketyöläisten Liiton suurimmista ammattiosastoista

Jäseniä n. 1 200

Jäseninä Helsingin ja Uudenmaan alueella elintarvikealojen eli teollisuuden ja panimoalan työehtosopimuksilla työskentelevät työntekijät

Suurimmat työpaikat: Koff, Meira, Paulig, Halva, Salico, Evertaste, Avena Kantvik, Brunberg ja Kokkikartano

#PAINAVA SYVY

Teksti: Karoliina Öystilä

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman nimi, "Vahva ja välittävä Suomi", tuntuu irvokkaalta. Hallitusohjelma sisältää isoja heikennyksiä työntekijöiden oikeuksiin ja sosiaaliturvaan. Hallituksen työelämän heikennysesitysten takana näyttävät olevan puhtaasti ideologiset syyt. Heikennyksiä ei voi perustella työllisyyden parantamisella. Hallitus aikoo viedä päätöksilään suomalaista työelämää ja yhteiskuntaa taaksepäin vuosikymmeniä.

Kerromme jäsenillemme hallituksen ajamista heikennyksistä työntekijöiden työehtoihin ja työttömyysturvaan. Tulemme takuuvarmasti pitämään heikennysesityksiä esillä ja avaamaan niitä lisää sitä mukaan, kun hallitus tuo lakimuu-toksiaan eduskuntaan.

Meillä on nyt todella painava syy toimia ja puolustaa yhdessä työntekijöiden asemaa ja oikeuksia. SAK ja ammattiliitot ovat jo aloittaneet valmistautumisen toimiin, joilla torjutaan hallituksen esittämät lakko-oikeuden, työehtojen ja työttömyysturvan heikennykset. Toivottavasti hallitus itse vielä ymmärtää haudata epäreitut esityksensä.

Työntekijöiden kyykyttämisen lisäksi Orpon hallituksen ohjelmassa on paljon muutakin täysin käsittämätöntä. Nykyiset hallituspuolueet pelottelivat ennen eduskuntavaaleja ihmisiä liian suurella valtionvelalla, mutta nyt ne aikovat itse ottaa ensi vuonna yli kaksi kertaa enemmän velkaa kuin Sanna Marinin hallitus otti viime vuodeksi.

Hallitus ottaa miljardeja lisää velkaa rahoitukseen tuloveron kevennykset. Palkan-saajan verotus kevenee ensi vuonna 0,6–1,3 prosenttiyksikköä. Veronmaksajain keskusliiton mukaan eniten palkkaverotus kevenee 14 000 euroa kuukaudessa ansaitsevilla ihmisillä. Keskituloiselle 3 840 euroa kuukaudessa tie-naavalle palkasta jää käteen ensi vuonna 340 euroa enemmän eli alle 30 euroa kuukaudessa enemmän.

Ottaisitko sinä mieluummin 30 euroa enemmän kuussa käteen vai maksaisitko sen veroina, joilla voidaan laittaa kuntoon esimerkiksi julkiset sosiaali- ja terveystalvet, joihin tarvitaan kipeästi lisää rahaa?

Orpon hallitusta ei verojen kerääminen ja niillä

rahoitettavat julkiset talvet tunnu kiinnostavan. Suomi menettää harmaan talouden vuoksi arviolta noin viisi miljardia euroa verotuloja vuodessa, mutta silti hallitus aikoo leikata harmaan talouden torjunnan resursseja yli kolmella miljoonalla eurolla vuodessa. On vaikea ymmärtää miksi.

Teksti on julkaistu ensimmäisen kerran Elintalven 5/2023 pääkirjoituksena 8.9.2023.

SEL vai YTK?

Palvelut ja edut jäsenelle

	SEL ja työttömyyskassa	Yleinen työttömyyskassa YTK	YTK-Yhdistys
1. Maksaa ansiopäivärahaa, jos jää työttömäksi tai sinut lomautetaan	✓	✓	✗
2. Maksaa vuorottelukorvausta, jos jää vuorotteluvapaalle	✓	✓	✗
3. Perii jäsenmaksua suhteessa palkkasi suuruuteen	✓*	✗**	✗**
4. Maksamasi jäsenmaksut vähennetään palkkatuloistasi verotuksessa	✓	✓	✗
5. Neuvottelee työnantajaliiton kanssa työehtosopimuksen, jossa määritellään kaikkien alan työntekijöiden palkka- ja muiden työehtojen vähimmäistasot, esimerkiksi työajat, lisät, ylityökorvaukset, lomat ja lomarahat sekä sairausajan palkat	✓	✗	✗
6. Toimii palkkojen ja muiden työehtojen sekä työolojen, työlakien ja työttömyysturvan parantamiseksi	✓	✗	✗
7. Valvoo, että työpaikoilla ei rikota työntekijöiden oikeuksia, lakia, työehtosopimusta tai muita sopimuksia	✓	✗	✗
8. Neuvoa, jos sinulla on kysyttävää työsuhteasioista tai työhön liittyvästä sosiaaliturvasta	✓	✗	✗*
9. Auttaa ratkaisemaan ongelmiasi työnantajan kanssa, esimerkiksi jos sinulle maksetaan liian vähän palkkaa, sinut irtisanotaan laittomasti, sairastut ja menetät työkykysi tai joudut työtataturman uhriksi	✓	✗	✗*
10. Valvoo etujasi yt-neuvotteluissa ja neuvottelee työpaikkasi säilymistä puolesta	✓	✗	✗
11. Myöntää sinulle maksuttoman oikeusavun ja lakimiehen palvelut, jos työsuhteriitaasi ei saada sovittua työnantajan kanssa neuvottelemalla	✓	✗	✗*
12. Sinulla on oikeus osallistua työpaikallasi luottamusmiehen valintaan sekä työhuonekunnan ja ammattiosaston toimintaan, kokouksiin ja vapaa-ajan tapahtumiin	✓	✗	✗
13. Kouluttaa valvomaan työntekijöiden etuja työpaikalla	✓	✗	✗
14. Kampanjoi kotimaisen ruuan ja elintarvikealan työntekijöiden arvostuksen nostamiseksi	✓	✗	✗

3.* Pienituloiset maksavat jäsenmaksuavahemmän kuin suurituloiset. 3.** Elintarviketyöntekijä ja tuotantopäällikkö maksavat yhtä suurta jäsenmaksua. 8.* Puhelinneuvontaan kuuluu vain yleistä lakineuvontaa ilman, että lakimies perehtyy asiakirjoihin tai muuhun materiaaliin. Kaikki muu maksaa. Työehtosopimusta, esimerkiksi palkkoja, koskevaa neuvontaa ei anneta. 9.* 11.* Oikeusturvavakuutuksen korvauksen enimmäismäärä on 10 000 € ja omavastuu 15 % korvattavista kuluista. SEL:n oikeusavussa ei ole korvauksen enimmäismäärää tai omavastuuta. Jos jäsen häviää oikeudessa, SEL maksaa myös hänen maksettaviksi tulevat vastapuolen kulut kokonaan.

Vertaa ja totea itse: SEL:n jäsenyys on elintarvikealan työntekijälle paras valinta!

SUOMEN ELINTARVIKETYÖLÄISTEN LIITTO

SAK

Orpon-Purran hallituksen leikkauslista

Työehtojen heikennykset

- Ensimmäiseltä sairauspoissaolopäivältä ei saa palkkaa
- Vuorotteluvapaa lakkautetaan
- Työntekijän irtisanomiseen riittää "asiallinen syy"
- Työlainsäädännöstä halutaan poiketa sopimalla työpaikoilla heikommin ilman luottamusmiestä
- Vuoden määräaikainen työsopimus ei vaadi erityistä perustetta
- Työriitojen ratkomista hankaloitetaan rajoittamalla valtakunnansovittelijan mahdollisuuksia
- Lomautuksen varoaikaa lyhennetään
- Takaisinottovelvoite ei enää koske alle 50 henkilön yrityksiä

Lakko-oikeuden rajoitukset

- Oikeutta tukilakkoihin ja poliittisiin lakkoihin rajoitetaan
- Lakkoon osallistuneelle työntekijälle 200 euron sakko, jos lakko todetaan laittomaksi
- Lakkosakkoja korotetaan roimasti

Sosiaaliturvan leikkaukset

- Työttömyysturvan lapsikorotukset poistetaan
- Ansiopäivärahaa leikataan jo kahden kuukauden jälkeen
- Työttömyysturvan omavastuu-aikaa pidennetään
- Palkkatuettu työ ei kerrytä ansiopäivärahan työssäoloahtoa
- Ansiopäivärahan saamiseen tarvittavaa työssäoloahtoa pidennetään
- Työttömyysturvan työssäoloahtoa euroistetaan
- Asumistukea leikataan
- Työsuhteen päättyessä maksettava lomakorvaus estää työttömyysetuuden saamisen jaksotusajalta
- Toimeentulotuen saamista vaikeutetaan
- Poistetaan ensimmäisen 16 arkipäivän ajalta korotettuna maksettava vanhempainraha
- Työttömyysturvan ja asumistuen työssäkäyntiin liittyvät suojaosat poistetaan
- Aikuiskoulutustuki lakkautetaan
- Ikääntyvien työttömien turvaa heikennetään

#PAINAVASYY

Onnistunutta jäsenhankintaa tehdään porukalla

– Osan kanssa se on helpompaa kuin toisten, vastaa Keravan Kokkikartanon pääluottamusmies Janne Alakotila kysymykseen, onko jäsenhankinta työpaikalla helppoa.

Janne Alakotila on toiminut Kokkikartanolla pääluottamusmiehenä vuoden 2023 alusta. Hän ryhtyi pääluottamusmieheksi, koska hän halusi hoitaa työpaikan asioita paremmalle tolalle, ratkaista ongelmia ja puolustaa työntekijöiden oikeuksia.

– Paljon on saatukin asioita aikaan ja asiat ovat menneet parempaan suuntaan, Alakotila kehuu ja jatkaa:

– Mutta yksin ei kukaan siihen pysty.

Alakotila kertoo tekevänsä luottamusmiehen hommia tiiviisti yhdessä varapääluottamusmiehensä kanssa ja nyt työpaikalle on valittu myös osaston luottamusmiehet ja heille varaluottamusmiehet.

– Kuten ei pääluottamusmieheksi, ei osastojen luottamusmiehiksikään aluksi tuntunut innokkaita ihmisiä löytyvän, mutta kun kiersin aktiivisesti ja puhuin porukan kanssa, löytyi tehtäviin innostuneet ihmiset.

Kokkikartanolla on työntekijöitä reilut 200 ja sen lisäksi vaihteleva määrä vuokratyöntekijöitä. Järjestäytymisaste on saatu nousemaan ja nykyään suurin osa työntekijöistä kuuluu liittoon.

– Ja siitä me olemme ylpeitä, Alakotila sanoo.

Itsestään ja ilman aktiivista jäsenhankintaa järjestäytymisaste ei kuitenkaan noussut.

– Me teimme varapääluottamusmiehen kanssa

suunnitelman, miten homma hoidetaan. Varapääluottamusmies teki taulukot ja laskelmat ja minä hoidin puhumisen.

Nyt osastojen luottamusmiehet huolehtivat jäsenhankinnasta omilla osastoillaan. Tärkeintä on kuitenkin työntekijöiden keskinäinen keskustelu.

– Meidän luottamusmiesten rooli on tuoda asioita esille ja kertoa faktat. Me kerrotaan, että liitto neuvottelee tessin ja näin siellä lukee, nämä on meidän oikeudet. Ja sitten ihmiset keskustelee keskenään ja tulevat usein siihen tulokseen, että jäsenyys kannattaa.

Oman haasteensa jäsenhankintaan tuo se, että Kokkikartano on monikulutturinen työpaikka.

– Meidän työntekijät edustaa noin 20 eri kansalaisuutta, Alakotila kertoo.

Osan ihmisistä kanssa jäsenyydestä täytyy keskustella pitkään ja perinpohjaisesti. On käytävä läpi, miten suomalainen yhteiskunta ja työelämä toimivat ja mikä on ammattiliiton merkitys työntekijöiden työehdoille.

– On joukossa sitten niitäkin, jotka liittyvät heti ja sanovat, että ei kukaan vain aiemmin ole pyytänyt jäseneksi. Ja näitä on yllättävän paljon.

Jäsenhankintaa kannattaa tehdä järjestelmällisesti

YTK:n jäseniä löytyy myös Kokkikartanolta.

– Meidän talossa osa työntekijöistä on luullut, että YTK on oikea ammattiliitto. Kun sitten olen kysynyt, että paljonko YTK on neuvotellut meille palkankorotuksia, ovat ihmiset ymmärtäneet, että ei YTK työntekijöiden asiaa aja millään lailla.

Alakotilalla on muutama vinkki jäsenhankintaan työpaikoilla:

– Tärkein vinkki on se, että älä tee jäsenhankintaa yksin, koska se on liian raskas homma yksin tehtäväksi. Kerätkää työpaikalta porukkaa, joka alkaa yhdessä tekemään jäsenhankintaa. Jäsenhankkijoiden ei välttämättä tarvitse olla työpaikalla luottamustehtävässä. Riittää, että he ovat riittävän sosiaalisia ja nauttivat ihmisten kanssa keskustelemisesta. Toinen vinkki on se, että tehkää jäsenhankintaa järjestelmällisesti. Pyytäkää työnantajalta lista työntekijöistä ja sopikaa, montako ei-jäsentä kukakin puhuttaa ja missä ajassa.

Jäsenhankinta ei ole helppoa, mutta onneksi myös ammattiosastosta ja liitosta saa apua ja tukea.

– Aina kun olen jotain kysynyt tai johonkin apua tai tukea tarvinnut, olen sitä saanut, Alakotila kehuu.

– Pikkuhiljaa voimme alkaa sanoa, että meidän työpaikalla on tapana kuulua liittoon. Se tuntuu hyvältä.

Nyt *jos koskaan*
tarvitaan
liittoa!

